ІНФОРМАЦІЙНИЙ СЕРФІНГ ТА КЛІПОВЕ МИСЛЕННЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

І.В. Бухало
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
А.В. Кондрашова
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Викладацька спільнота стикається з тим фактом, що студенти змінюються надто швидко та що ці зміни не завжди є позитивними. Наприклад, доведено, що освітні технології, які успішно застосовувались раніше, вже не діють. Ці процеси інтуїтивно пов'язані з надзвичайно динамічним століттям. Усе навколо змінюється швидко, а надто те, що пов'язане з інформацією. Інформаційні технології заповнюють всі сфери сучасного життя. В той же час виникає відчуття, що ці процеси знаходяться лише на початку свого шляху розвитку. Куди ж заведуть вони суспільство та які умови для освіти залишаться? Все більш доречними стають вислови про необхідність переходу від навчання знанням до навчання розумінню. Для підготовки спеціалістів для найближчого майбутнього викладачі повинні розуміти, як саме взаємодіяти зі студентами в умовах, що постійно змінюються сьогодні.

Людство завжди намагалось створити засоби, які б робили діяльність простішою та легшою. Такі засоби зазвичай справді полегшують роботу, але й одночасно шкодять. Адже зараз людина не справляється з отримуваною інформацією, її органи чуття не можуть ладнати ні зі швидкістю передачі інформації, ні з її обробкою, а людський мозок виявився надто повільним для роботи з такими швидкими потоками інформації. На даний час швидкість інформаційного потоку росте в геометричній прогресії та характеризується таким явищем, як інформаційний вибух [2; с. 10-13]. Говориться про те, що обсяг корисної інформації становить 35%, однак такий показник як корисність інформації не означає, що некорисну інформацію не потрібно обробляти. Ми бачимо, як змінюються та розвиваються пристрої для збереження інформації, їхні фізичні розміри стають меншими, а обсяг інформації для збереження зростає. Та обсяг інформації безперервно зростає, а ми усвідомлюємо, що і такі технології не змінюють людину та не покращують її мислення. Таким чином людство делегує роботу з інформацією таким засобам та виходить за межі технічної революції.

Дивні явища відбуваються наразі. Студенти занурені в інформаційне середовище та покинуті там один на один з надзвичайним потоком інформації. В споживацькому суспільстві студенти зберігають тишу, вони дивляться, слухають, але майже не спілкуються. Спосіб їхнього розвитку повністю не визначений, адже в людства ще немає досвіду роботи в умовах інформаційного вибуху. Когнітивний безумовний рефлекс працює всередині студента. Він змушує його намагатись охопити весь інформаційний потік, інакше він відстане від існуючої реальності. Є лише один спосіб – інформаційний серфінг, тобто

охоплення інформації без зупинки, без мислення, без жодних планів та сумнівів, що він може повернутись до цих даних пізніше. Студенти не можуть взаємодіяти з інформацією іншими методами, аніж інформаційний серфінг, саме з цієї причини вони продовжують тримати в руках мобільні пристрої з доступом до інформації, а отже інформаційний серфінг призводить до зміни мислення. Нове покоління з'явилось, а когнітивні зміни відбулись в їхній свідомості [1, с. 160-163].

Проаналізуємо наслідки інформаційного серфінгу, з якими стикаються викладачі сьогодні.

Кліпове мислення. Відбувається ігнорування довгих та складних частин інформації, що призводить до звички проглядати швидко лише невеликі уривки даних. Надто швидкий інформаційний серфінг без відповідного плану культивує технологію переключання між інформаційними блоками шляхом випадкових асоціацій. Люди, які звикли до таких технологій з дитинства, набувають так зване явище кліпового мислення. Кліпове мислення є відображенням якостей об'єкту в свідомості без урахування зв'язків між ними, характеризується тенденцією до фрагментарності, високою швидкістю перегляду інформаційного потоку та переключення між фрагментами, нелогічністю та розмаїттям сприйнятої інформації, відсутністю повної картини світосприйняття [3]. Студент, який взаємодіє з інформацією за умови серфінгу неодмінно усвідомлює себе як особу з кліповим мисленням. Проблема полягає в тому, що такий тип мислення стає єдиним можливим та незалежним від волі особи. Єдиним виходом є розгледіти переваги та позитивні моменти кліповго мислення та почати використовувати ці знання та спостереження для якісної освіти.

Серед переваг кліпового мислення можна виділити наступні: можливість охопити велику кількість тем одночасно, здатність запам'ятовувати окремі граматичні структури, не пов'язані між собою. Серед недоліків: нездатність до логічного мислення та аналізу лексичних одиниць (нездатність визначити причинно-наслідковий зв'язок), креативні завдання для таких студентів є надто складними.

Пропонується використовувати методи, що не вимагають аналітичного мислення, практику говоріння та слухання, розділу заняття на 5 та більше блоків (лексичний, граматичний, говоріння, аудіо-блок, креативне завдання тощо), готувати матеріал на картках та ділити студентів на групи.

Слід зауважити, що такі наслідки мають не такий негативний вплив в аспекті вивчення іноземної мови, адже цей процес є постійним, а також здебільшого не вимагає здатності читати та запам'ятовувати значні об'єми інформації від студентів. Однак студенти повинні навчитись, як писати та визначати основне з тексту. Нездатність висловити ідеї словами стала знаковою для сучасних студентів, та це стосується не лише опанування іноземної мови, а рідної мови також. Рекомендовано уникати громіздких текстів, ділити тексти на частини та давати їх групам студентів з подальшим реферуванням, якщо це можливо, переказом власними словами з використанням синонімів.

Література:

1. Бауман, Зигмунд Текучая реальность [Текст]: переклад з нім. — Асочков; С-П: Питер, 2008. — 240 с.
2. Вербицкий А.А. «Цифровое поколение»: проблемы образования [Текст] // Профессиональное образование. Столица. — 2016 — No7. — С.10-13.
3. Ершов А.П. Программирование — вторая грамотность [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://oberon2005.oberoncore.ru/classics/ae1981.pdf — листопад 2005.